

Izhaaja vsaki dan

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Pisanišne številke se prodajajo po 3 avč (6 stotink) mnogim tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Če ne oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšerlatni oddelek uprave „Edinost“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasiloo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaš:

za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

TELEFON šteč. 1157.

O desetini in tretjini v Bosni.

(Dalje.)

Akademik Pečar je apeliral na delegate, naj se zavzamejo za Bosno in Hercegovino. V avstro-ogerskih delegacijah se odobrava proračun brez vsakega prigovora, o bosanskem proračunu se ne čuje nikoli nič, ampak se celo izraža zaupanje njemu, ki muči Bosno že 28 let. Pozivlja, naj se pove tudi pred forumom Evrope, da je bosansko ljudstvo pod avstrijsko vladno brezpravna raja, da nima niti one svobode, ki jo uživa drugod tudi zadnji berač. Avstrijo zanima bolj kitajsko nego bosansko vprašanje. Tej brezpravnosti treba napraviti konec. Zato pozivlja delegate, da dajo „mistratensvotum“ onemu, ki je prišel narod tako daleč, da nima niti kruha. Naj storijo, kar mislijo, da je prav, in narod jim bo na veke hvaležen.

Tretji je nastopil g. Hadžialijagić. Po 28 letih je že zadnji čas, da protestiramo proti vsemu temu, pozneje bi bilo prekasno. Avstrija se baha z naprednimi reformami, a te so neumne, nenapredne, ker ne povspešujejo svobodne misli in ne rešijo agrarnega vprašanja. Zato se ne čudi, da so izdali knjigo s 700 stranmi. Avstrijska stara želja in stari ideal je, da prodira dalje na Balkan, da prinese balkanskim narodom isto, kar je prinesla Bosni in Hercegovini. A to se jej ne posreči drugače, nego preko mrtvih žen in otrok. V oni knjigi ni poročala rešnice, ker se je boji kakor zlojed pekla; mi pa moramo pokazati svetu, kaj je res, in revizija berlinskega dogovora je gotova. Zjednila se je omladina vseh treh veroizpovedi. Hvala jej za to!

Eraković je naglašal, da je to za Bosno in Hercegovino zgodovinski dan. Kar čujemo tu, nam govori narod, kajti to ni shod omladine, ampak naroda. Brzjavke so morda samo slučajno dospele iz Bosne na Dunaj. Nadalje je slikal nečlovečnost sedanje uprave. V Bileškem okraju so vladni organi ubili letos nekega hajduka, in niso pustili, da se ga pokoplje kakor druge ljudi, ampak so ga vrgli v žandarmerijsko stranišče (Indignacija, fuj-klici). Za pašnike in gozde, ki jih je ljudstvo uprava vzela, ni dala nikomur odškodnine. Kaj treba strateških železnic? Mi ne mislimo napasti Srbije in Črnogore in se tudi nikogar ne bojimo, razen — Avstrije. Mi bi lahko živeli v miru kakor Švica. Kje so naši milijoni? Koga je vlada mislila prevarati z ono knjigo s 700 stranmi? Bošnjakov ne, ker se lačen človek ne more prevariti, da je sit, sebe tudi ne; menila je torej prevarati delegate, samo delegate. Ti ne hodijo v Bosno in Hercegovino, in če je kdo izmed njih izpregovoril kaj o teh dveh deželah, je preštudiral avstrijsko

upravo iz avstrijskega časopisa. Vlada je izdala knjigo ravno pred delegacijskim zasedanjem. Opozarja delegate, da niso samo delegate pokrajni, ampak tudi narodni delegate, pozivlja jih imenoma, naj vprašajo, čemu se porablja toliko bosanskega denarja?! Tako ne sme dalje. Ponujali so nam okrožne skupščine, češ, da še nismo zreli za enotno zastopstvo. S tem bi nas razbili na šest kosov! Mi zahtevamo za se popolno svobodo, ustavo.

Dr. Korošec je prosil, naj se oprostijo Slovenskim poslancem, da se niso udeležili shoda polnočtevilno, ker imajo ravno nujnega dela z volilno reformo. Čuti se solidarnega z jugoslovanskimi brati, izraža svoje simpatije za njihove težnje in izjavlja, da jih bodo slovenski poslanci podpirali.

Dr. Tuškan je izjavil, da bo kakor hrvatski delegat zastopal ta stremljenja ravno tako, kakor da bi bil iz Bosne ali Hercegovine.

Kakor graničar dobro pozna avstrijsko upravo že zmlada. Avstrija ni za to tu, da bi dvigala Hrvate. Šla bi z vsakomur, tudi z vragom, a s Hrvati nikoli! (Da!) Od Madžarov sicer tudine pričakujemo nikakih milosti, ampak samo tega, kar je naše pravo, a pomaga naj nam oni, ki je za svobodo. Prepričan je, da bo imelo to gibanje svojo ugodno posledico. **To je napravila sloga.** Kako so prej nasprotniki kazali na razpor mej Srbi in Hrvati in dražili druge proti drugim! Bog daj, da ne bi bilo tega nikoli več!

Poslanec Choc je ironiziral Avstrijo čes, ko bi kakor civilizirana država uvela reforme v svobodnem smislu, potem ne bi bilo to več — avstrijsko! Njen sistem je policija. Zagotavlja Bošnjake in Hercegovince, da imajo simpatije v češkem narodu. V nekoliko dneh bodo čuli, da je govoril delegat Klobuč tako, kakor ni govoril še nikoli.

Poslanec dr. Sobotka je izvajal, da je moč Slovanstva v svobodi moč Avstrije pa v nasilju. Češki narod je mnogo trpel pod njim; bil je križevi pot, po katerem je hodil češki narod v svojem zgodovinskem razvoju. Mnogo nasprotstev so drugi zanesli mej Slovanstvo, mi sami pa se moramo združevati. Pozivlja omladino, po katere žilah teče mlada kri, naj se neustrašno bori za svobodo. (Zvršetek pride.)

Iz Hrvatske.

ZAGREB, 22. junija 1906.

Je pri nas ljudij, ki ne morejo molčati, ampak se oglašajo: ali zato, da bi na-se obrnili pozornost, ali zato, da bi škodili dobri stvari, ali — slednjič — zato, da pišejo, ker družega opravila nimajo. Med take ljudi spadajo brez dvoma Tomašić in Kršnjavi,

— Ste jima-li morda v sorodstvu? Ali ste morda došli po nju? Nu, hvala Bogu višnjemu!!

— Nisem jim v sorodstvu, niti nisem v položaju, da bi ju mogel vzeti seboj, vendar pa sem prišel vprašat...

— Niste torej v sorodstvu? Prav žal mi je. Razveselila sem se, da ju odvedete. Tako me boli v dušo, ko vidim, kako sirota nimata nikogar svojega na svetu. Pri meni sta in da povem naravnost: v breme sta mi. Res sta sicer dobra eden in drugi, ali kaj hočem? Jaz sem siromašna, a občina mi je poverila otroka — za oboje mi plačuje pet goldinarjev na mesec. A kdo bi danes za ta denar dva otroka hranil in oblačil? Morala sem ju vzeti k sebi, ker služim občino. Gospod župan je rekel, da moram, pak moram. Da bi bilo vsaj po pet goldinarjev za vsakega! Ali, občina je siromašna in še za teh 5 borih goldinarjev moram poslušati besed, da je prava pokora. Naši občinarji govorijo namreč, da naša občina ni dolžna plačevati za ta otroka. Jaz ne vem, pravijo, da je, neki zakon, po katerem bi morala vzdrževati otroka tista občina, kjer je oče zadnji čas služil. In tako se pravdajo sedaj. Pisarijo

o katerima je bilo v zadnjem tednu zopet polno, da, preveč govora po vsem našem novinstvu. Kdo je Kršnjavi? Človek brez trohice karakterja, bivši ljubimec Khuenov, ki je kakor šef bogočastja in nauka uvel policijskega duha v vse noše šole, ki je imenoval kakor učiteljce hčeri bogatih oseb, a je 600 siromašnih devotk puščal brez kruha. To je človek, ki ga radi njegovih nelepil svojstev prezira vse javno mnenje. Kršnjavi je izjavil še pred mesecem dnij interviueverju nekega dunajskega uglednega lista, da je še vedno „unijonist“ (čitaj: pravi madžaron); čim pa je videl tužno razpadanje bivše „narodne stranke“ že je mislil na to, da sebe zavaruje čim prej, pak je še za časa preskočil — v „Starčevićovo hrvatsko stranko prava“, kar bo tej stranki več škodovalo, nego koristilo. Sedaj že govori Kršnjavi v imenu Starčevićancev, češ, da so se mu odprle oči. On je namreč videl — kakor pravi — da se je situacija poojstrila tako, da se more reči: „tu Košut, tam Habsburg“! On pa da se je odločil za poslednjega in peva slavo avstrijski premoči na Balkanu (primer: Bosna). On pravi nadalje, da je za veliko Avstrijo le zato, ker se v njej more oživotvoriti velika Hrvatska. O, siromašnji Kršnjavi! Ni čudo: ta človek je prestopil 60. leto, pa ga že nekoliko zapušča duševna svežost. Nešemu novinstvu ne treba, da bi se dalje bavilo s takimi zaključki te padle Khuenove veličine, ker taka politična najivnost meji s spletko, ki bi jo radi spletili v Hrvatski tisti viši krogi, katerim sedanji odnošaji v Hrvatski ne dajajo miru. Sreča je le, da smo takoj spoznali to spletko kakor — spletko.

Tomašić, ta stari intrigent, je pa mislil, da je prišel čas za to, da kuje kapital iz zaključkov Kršnjavega. Videl je, kako Kršnjavi udarja v veliko-avstrijske žice, pa je hitro napisal, kako da so današnji naši politiki sami „Grossösterreicher“ in le ostanki „narodne stranke“, da so pravi oduševljeni boritelji za skupnost z Madžari. Računal je, da ta njegov članek iz zve burjo v madžarskem novinstvu, pak da nam od zgoraj pošljejo zopet kakega komisarja ki uvede — staro prakso. Ali na njegovo nesrečo je bilo madžarsko novinstvo bolje poučeno o ulogi Kršnjavega in Tomašića, nego je ta dvojica ni misliti mogla. In tako je madžarsko novinstvo, istotako kakor naše v enaki meri obojico! In izjalovilo se je, kar so pred nekoliko dnevi zasnovali na svojem sestanku v Nuštru: Khuen, Chavrak in Tomašić.

S Chavrakom je tudi težko. Ker še vedno ni izvršeno imenovanje novih oddelnih predstojnikov, pak Chavrak še vedno zavzema svoje oddelno mesto. Prišlo se je na sled, kako je ta človek hotel uničiti mnoge naše ugledne novinarje in odvetnike, može javnosti, ki so bili znani kakor boritelji za reško resolucijo. V svoji bujni fantaziji je Chavrak zasnoval

sem in tja, a komur je najhuje pri tem, to sem jaz. Pa da bi mi vsaj tiste krajcarje redno in točno izplačevali. Tudi za to moram po desetkrat letati na občino, predno dobim. In vsakokrat moram poslušati tiste besede — tisti greh, — čemu da plačuje občina zaradi teh otrok?

Mali je med tem zaspal na kupčku nekih cunj na klopi, ne da bi bil počakal kave. Ančica pa je prisela z nama k mizi in je, oprta z glavo na lakte, poslušala gospo Mando. Se svojima velikima sijajnim očesoma je gledala pazno v ženo in le včasih je nekako sramožljivo pogledala tudi na-me. Sirotica mala je vse razumelo in je vsaki hip žalostno spuščalo glavo pred-se.

— Mi dva nisva kriva — iztisnil se jej je slednjič slaboten pridružen vzklík in privila se je z obema rokama okolo Mandinega pasu ter je poljubila koščeno črno roko.

— Vem to — vem — ti si dobra! — je odgovorila žena in bilo jo je nekako sram, ker je pred otrokom pripovedovala vse to; in pridodala je potem: Ko sem pa tudi jaz sama tako siromašna!

— Ali, kaj ni nikogar v mestu, ki bi se zavzel za otroka? Saj bi se dalo morda do-

neki namišljeni „bosanski komite“ in je dal temu komiteju namišljen karakter „zarotnikov“ in je namerjal — če bi bil ostal Fejervaryjev kabinet — staviti te „zarotnike“ pod obtožbo in pometati jih v ječe. Ali ni se mu posrečil ta peklenški načrt. Sedaj ga isti ljudje, ki jih je on markiral kakor „zarotnike“, pozivljajo, naj dokaže, da so zarotniki. Ali, pogumni Chavrak se sedaj modro opravičuje, češ, da ga veže prisega in da mora „čuvati“ tajne naše vlade. Nadejamo se, da bo imela ta stvar svoje nadaljevanje v saboru, ki se sestane početkom julija in da bo Chavrak tedaj moral odgovarjati! In ako ne bi hotel, potem pa izposluje sabor, da bo ta intrigant stavljen pod obtožbo. Potem bo menda že hotel in znal kaj več reči o „zarotnikih“.

Dopolnilne sabsorske volitve so že razpisane in to za 28. t. m. Agitacija je vprav strastna, osobito v okraju sv. Ivan Zabno. Brez protikandidata bodo izvoljeni: Vrbanić, Roje, Supilo in dr. Hrvat. V Valpovu kandidirajo svečeniki proti dru. Lorkoviću svečenika Evertovića, Hrvata Bunjevca, poznanega pesnika. Nu, izvolitev v dra. Lorkovića je zagotovljena.

Končno naj se še ozrem na popravek (v izdanju od četrtka Vašega lista) gosp. dra. Dragutina Neumanna. Pustivši na strani prvo in drugo točko popravka, izjavljam ponovno, da je dr. Neumann v centralnem odboru koaliciije priporočal pasiviteto zjedinjene opozicije na minolih volitvah. In v podkrepljenje te svoje trditve se sklicujem na g. profesorja Pasarića in dra. Lorkovića, ki sta člena centralnega odbora in od katerih gospodov sem doznal to, a ona sta čula na svoja ušesa. To je moja zadnja beseda o tej stvari in ne bom več odgovarjal na kak eventualni novi popravek g. dra. Neumanna kajti nočem zlorabljati vašega lista za neprestane popravke. Saj je g. dr. Neumann itak popravil vse s tem, da je v odločilnem trenutku umaknil svojo kandidaturo.

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brzjavno poročilo.)

Dunaj 25. Ko so bile prečitane došle vloge je namestnik načelnika proračunskega odseka dr. Sylvester s kratkimi besedami utemeljeval nujnost, da se takoj prične razprava o proračunskem provizoriju. Predlog je bil vsprejet, nakar je poročevalec Skene poročal o vladni predlogi. Potem so govorili posl. Stransky, Bobrznyski in Ellenbogen.

Odsek za volilno reformo.

(Brzjavno poročilo.)

Dunaj 25. Odsek za volilno reformo je danes nadaljeval razpravo o številu mandatov in razdelitvi volilnih okrožij za Galicijo. Minister notranjih stvari je pojasnil

seči, da bi otroka prišla v kako premožnejšo hišo? — sem vprašal jaz.

— Ah — saj je gospod kapelan poskušal vse možno. Ni šlo. Vedite, gospod: kdor je premožnejši, ta je trši. Ali jaz — kaj morem jaz proti občini?! Pa tudi otroka sta mila — dobra sta, skoro da ne vem, da sta mi v hiši.

— Pravite torej, gospod kapelan — on da je hotel?

— On, on — bil je pokojnemu prijatelj — zdi se mi, da sta bila v istem kraju rojena — tako nekako je bilo. V tem se je izpeči oglašilo mleko, da kipi. Gospa Manda je skočila tjakaj. Anka je zbudila malega, k se je v prvi hip nekoliko kisal v obrazu, al ko je Manda prinesla skledico, iz katere se je silno kadilo, razveselil se je ter je z usmevom na licih začel srkati kar tako vroče. Tudi Manda je začela piti. Samo mala Anka — ona se ni dotaknila svoje skledice.

Ko sem odhajal, posvetilo mi je dekletce do ulice. Na ločitvi nisem mogel drugače, nego da sem se pripognil in jo poljubil v čelo. O tem sem občutil, da jej po licu pada solza...

(Pride še.)

PODLISTEK.

Svečica na grobu.

Spisal Ksaver Šandor-Gjalski.

Prevel C—t—č.

V sobi — navadni skromni sobi malo-meščanski — sva si pojasnila. Gospa Manda je bila namreč občinska babica, pak je prišel marsikdo klicat jo. Ko sem jej povedal, da sem prišel le tako z otrokoma razveselila se je podobno človeku, ki se je — ko je že preveč izmučen, rešil kacega opravila. Ni čakala daljnega pojasnila, ampak je pohitela takoj k peči, da zgreje mleka in kave. Ko je zvršila svoje opravilo pri peči in je malo plehasto svetliko postavila na čisto rujavo pobarvano mizo v kotu, se je postavila ravno pred-me. Bila je to žena še v srednji starosti, nje široki, veliki in temni obraz se je zdel dober in iskren.

— Torej, gospod; — ali izvolite sesti, da meni in otrokoma ne odnesete spanja. Vi torej — kaj sem že hotela reči? —

— Prišel sem z otrokoma — zanimala sta me sirota.

vladno predlogo o določenem številu 102 mandatov. Posl. Kaiser je zahteval za Galicijo en nov nemški mandat. Posl. Herold je zahteval odločno, naj se da Galiciji posebno upravo. Posl. Demel je zahteval nemški mandat za Bialo. Ko je govorilo še več govornikov, je bila seja ob 5. uri popoldne zaključena. Prihodnja seja jutri.

Avstrijska delegacija.

Plenarna seja.
(Brzjavno poročilo).

Dunaj 25. Vojni minister Pietreich je odgovoril na interpelacijo del. Biankinija glede zgradbe direktne železniške zveze z Dalmacijo ter izjavil, da je bilo na skupni ministerski avdijenci dne 25. novembra 1905 sklenjeno, da storita oba resortna ministerstva potrebne korake glede trasiranja novih prog in tozadevnih zvez. Ta pogajanja so se že pričela. Projektirana je proga Ogulin—Otočac—Gospić—Graca. Glede vprašanja po vzrokih dragocenih načrtov za vojaško utrjevanje Dalmacije, je izjavil minister, da so ti načrti izbrani po splošno veljavnih načelih utrjevanja držav, pri čemer ni merodajen slučaj vojne proti eni ali drugi državi, ampak obramba vsesкупne dežele. Med mesti, ki pridejo pri tem v poštev, je ravno Kotor, katerega utrdbe treba providiti z modernimi topovi. Z najnujnejimi zboljšanjmi se je pričelo na severo-vzhodu monarhije in sedaj nameravamo izvršiti tozadevna dela na jugo-vzhodu in jugozapadu. Izlasti je potrebno, da se zboljšajo utrdbe v Kotoru. Na drugih točkah Dalmacije se sedaj ne dela. Minister je naglašal, da je treba v svrhu uspešne obrambe dalmatinske obale zgraditi novo utrjeno pozicijo med Pulo in Kotorom. Da se ni s tem načrtom še pričelo, je vzrok, ker nedostajajo železniške zveze, z druge strani primanjkuje tudi denarnih sredstev. Čim bo pa zagotovljena gradnja omenjene železnice, bo treba zgraditi tudi navedeno novo pozicijo.

Del. Klofač je rekel, da treba demokratizirati armado ter se je izrazil proti pomenčevalni smeri. Da pokaže svoje nezaupanje do vojne uprave, bo glasoval proti proračunu.

Del. Baernreither je govoril o odnošajih do Ogrske ter menil, da bo konsolidiranje notranjih razmer dovedlo do sporazuma med obema narodoma.

Del. Steiner je izjavil, da ne bo iz ozira na popustljivost nasproti stremljenjem Ogrske glasoval za vojni proračun. Predložil je več resolucij, ki so bile izročene proračunskemu odseku.

Delegat Szerenyi se je izjavil za vojni proračun.

Na to je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri ob 9. uri predpoludne.

Plenarna seja avstrijske delegacije.

Državni vojni minister Pitreich je odgovoril na več interpelacij, nakar je delegacija začela razpravo o vojnem rednem proračunu. Poročevalec grof Merveldt je pričel razpravo. Kaiser, prvi govornik proti je rekel: Ni li to onija, da dovoljujemo na stotine milijonov ron za skupne svrhe, sedaj, ko je kraljeva ogrska vlada kršila in prelomila skupnost. Govornik je izjavil: Mi Predareci smo še danes pripravljeni prinesiti največje žrtve za cesarsko notno državo, ne moramo pa prispevati niti stotinke za armado, ki se dan na dan bolj spreminja v smislu stremljenj in zahtev Košuta, Polonyi-ja in Lengvela. (Bravo-klici na levo.)

Grof Clam-Martinic je izjavil, da bo glasoval za vojni proračun z ozirom na izjave vojnega ministra, podane v proračunskem odseku, da se ni glede armade podalo Madjarom drugih koncesij razun onih l. 1903. Govornik se nadeja, da bo možno z obestranskim privoljenjem ustvariti stalen red v armadi.

O položaju v Avstriji.

Vse izjave cesarjeve na njegovem potovanju po Češkem, posebno pa v nemških Libercih so bile prirojene in odmerjene tako, kakor nekaj opomin, naj bi prišlo do pomirjenja med obema narodoma, ki živita v kraljevini Češki. Tudi iz cesarjevega ročnega pisma, ki ga je dal ravnokar razglasiti namestnik grof Coudenhove, in v katerem se cesar zahvaljuje na prirejenih mu prisrčnih vsprejemih, izžveneva tak opomin. Cesar hvali gospodarski napredek v kraljevstvu in pravi: Čim močnejše obe narodnosti v kraljevstvu stremita po napredku, tem neizogib-

nejše postaja narodno sporazumljenje, ki bi k vsem narodnim zakladom v kraljestvu dodalo še najdragocenejšega, ki je notranji mir. Poravnane narodnih sporov ne le da bi zajemalo nov razvoj v kraljestvu, marveč bi pomnožilo tudi energije vse države, tembolj sedaj, ko se javno življenje ojači vsled zveze vseh elementov na podlagi nove politične pravice. To sporazumljenje (na Češkem) bi dalo trdno podlago velikim gospodarskim interesom ter bi dopuščalo narodom, da z večim zaupanjem gledajo v bodočnost.

Tržaški škandal.

Pod tem naslovom piše praški „Politik“ o tržaških pristanišnih delih ter zavrača najodločnejše izgovor, češ, da je v tistem kritičnem letu 1904 obstrukcija onemogočala vsako delo v parlamentu, da je bila torej vlada prisiljena poskrbeti potrebno v lastni kompetenci. To opravičevanje more veljati le za leto 1904, s katerim se je bilo zahtevalo petdeset milijonov, nikakor pa ne glede predloge iz leta 1899, tiče se malih pristanišnih del z izdatkom 12 milijonov kron. Ta zakon je bil izročen proračunskemu odseku, ki ga je tudi rešil v ugodnem smislu. V plenum zbornice pa ta zakon ni prišel in je po razpuščenju poslanske zbornice postal brezpredmeten. Vlada Körberjeva ni več predložila tega zakona novi zbornici, marveč je oddala delo brez predidšega vstavnega dovoljenja, in sicer neki inozemski italijanski firmi. To zamudno bi se moglo tolmačiti le po nemarnosti, ker tedaj — bilo je v letu 1901 — je bil Körber na višini svoje moči, je imel pred seboj za delo sposobno zbornico ter stranke, ki so mu vse dovoljevale, kakor dokazujejo velikanski investicijski krediti. Zakaj ni torej g. Körber zaprosil za indenniteto, zakaj je izdal teh 12 milijonov brez parlamenta; da-si je bil gotov, da mu parlament pritrdi? Ali se je enostavno „pozabilo“ na stvar, ali pa se je že tedaj uveljavljalo avtokratično mišljenje, ki je pozneje prešlo v pravo samovlastnost? Ne bo lahko gospodu Körberju dati pojasnila o teh točkah, ako res pride pred proračunski odsek na odgovor. Kar je pozneje sledilo — samovlastne gradbe iz leta 1904, z njih šlendrijanom, ki meji že na škandaloznost — se daja morda umeti, četudi ne opravičiti. Greh iz leta 1901 pa se niti umeti ne da. K večjemu ako bi ga hoteli pripisati vsemu birokratskemu sistemu v Avstriji.

Mej tem je pododsek proračunskega odseka sestavil 12 vprašanj, ki naj jih odsek stavi g. Körberju, ako se mu ta res predstavi. V vprašanjih se vprašuje bivšega ministerskega predsednika: zakaj ni predložil parlamentu zakonskega načrta o gradnji pristanišča, ko je vendar v letu 1901 in 1902 parlament deloval; zakaj so se dela po tem projektu oddala, ne da bi se jemalo ozir na že predloženo predlogo o gradbi alpskih železnic; z čem se opravičuje to hudo zamudo in s to zvezano naknadno, za državo skrajno neugodno spremembo pogodbe s tvrdko Faccanoni; kateri vzroki so bili odločilni za bivšega ministerskega predsednika, da se je izognil javnemu razpisu in da je dela direktno oddal; zakaj se je pogajalo principijelno z banko in ne s kakim stavbenim podjetjem, zakaj se je pogajalo ravno z banko „Union“ in se ni nobena druga banka pritegnila k tem pogajanjem; je-li bivšemu ministerskemu predsedniku znano in je-li resnično, da so se dela oddala družbi za pristaniške gradbe in pa tvrdki Faccanoni z ustmenim zagotovilom, da bosta pozneje mogla rabiti poljuben material, kamor ali gramoz; ali bivši ministerski predsednik ne smatra certifikate o zaslužku kakor obvezo države, zakaj se ni obvestilo o tem kontrolno komisijo nad državnimi dolgovi; je-li ministerski predsednik vplival na to, da se je ustanovil dogovor z eskomptiranjem certifikatov o zaslužku po banki „Union“, ali je ideja o teh certifikatih prišla od družbe za pristaniške gradbe, ali od banke, ali od vlade in v katerem stadiju razprav

je prišla ta ideja; smatra-li ministerski predsednik to od njega ubrano postopanje kakor ustavno in zakonito, in če smatra, na katere določbe ustave in zakona se more sklicevati; in — slednjič — kateri uradnikov, ki so bili udeleženi na razpravah, so dali gospodu ministerskemu predsedniku po sklepu pogodbe zagotovilo, da je predloga neoporečna in da jo je možno zastopati, in kake vzroke so naveli za to???

Vsa ta vprašanja določa tistih 12 točk, ki jih je sestavil pododsek. Sicer pa členi proračunskega odseka ne bodo vezani samo na teh 12 formuliranih vprašanj, ampak bodo mogli staviti dru. Körberju poljubno tudi druga vprašanja, ki so v zvezi z vprašanjem. Seveda vse to, če dr. Körber res pride na odgovor pred proračunski odsek!

Ogrska delegacija.

Plenarna seja.

(Brzjavno poročilo).

Dunaj 25. Ogrska delegacija je razpravljala danes proračun ministerstva vnanjih stvari in vojne mornarice.

Poročevalec Thorotzkai je prosil, naj delegacija vsprejme proračun in sklepni predlog del. Saghy-ja.

Del. Saghy je izjavil, da je pri pretežni večini delegatov zaupanje do ministra vnanjih stvari na ledišču. Govornik stoji slej ko prej na stališču, da je treba čakati in biti previdni. Govornik ni predlagal v odseku nezaupnice, ker ne bi bilo v interesu obeh držav, da pride vsled tega do zapletljivega. Uložil je sklepni predlog, po katerem naj bi glede skupnih stvari zajamčena enakost prišla v veljavo tudi v vnanji službi. Govornik je vsprejel proračun in ga priporočal v vsprejem.

Del. Issekutz je izjavil, da bi politika, ki bi stremila za spojenje Ogrske z Avstrijo, ne bi bila ni avstrijska ni dinastična. Popolna razločitev ne more biti danes aktivna politika ni v Avstriji ni v Ogrski. Govornik je dokazal s števkami, iz katerih je razvidno, da se iz svot, dovoljenih za skupne stvari, porabi več v Avstriji, kakor dopušča to kvotno razmerje in da odpade v slučaju carinske ločitve vsaj 50 odstotkov vseh carinskih dohodkov na Ogrsko. Ogrska ima pri današnji kvoti in pri današnji uporabi skupnih prihodkov znatno gmotno škodo. Tudi da več rekrutov, kakor jih je dolžna dati. Govornik je slednjič vsprejel proračun.

Del. Teleki je rekel, da ni bilo v ekspoziciji ministra vnanjih stvari in v njegovem govoru v odseku nič drugega, nego lepe besede in še precej samohvale. Govornik nima zaupanja v ministra vnanjih stvari. Ako vzlic temu vsprejme proračun, stori to le iz vzroka, da se zamore držati dogovor z ogrsko vlado. (Pohvala).

Del. Puzath je naglašal, da se pač lahko pričakuje od skupnega ministra, da pozna jezika obeh držav, ki jih zastopa. Ako se grof Goluchowski ni potrudil, da bi se bil naučil madjarskega jezika, tedaj je to smatrati kakor omalovaževanje madjarskega naroda. Govornik je potem omenil vprašanje grba, naraščanja Košutove stranke ter vsprejem od 23. septembra 1905. Konečno je govornik omenil tudi makedonsko vprašanje in rekel, naj bi minister raje gledal na to, da njegovi zastopniki bolj pazijo in da ne streljajo tolikih kozlov. Govornik je vsprejel proračun, vendar je izrazil ministru svoje nezaupanje.

Na to je bila seja po 1. uri prekinjena za 2 uri.

Načelnik italijanskega generalnega štaba na Dunaju.

Načelnik italijanskega generalnega štaba, general Saletta, je prišel čestitat načelniku avstrijskega generalnega štaba, FZM. Becku.

To je seveda zopet dobrodošla prilika vsem entuzijastom trozveze, da proslavljajo politično zvezo med Avstro-Ogrsko in Italijo ter dokazujejo s preobilico besed, kako potrebna, kako prisrčna, kako k sreči priraščena je ta državno-politična zveza narodom v Italiji in — v Avstriji!! Pri tem se pa dogaja seveda tem entuzijastom, kakor se godi vsakomur, ki dokazuje nekaj, kar — ni res! Padajo namreč iz protislovja v protislovje! Le en izgled. „Neue Freie Presse“ pravi na pr., da je v naravi stvari, da general Saletta prihaja na Dunaj edino le kakor vojak, torej ne prihaja — „delat politiko“. Malo nižje pa pravi, da je sestanek med generalom Saletta in generalom Beckom pripravljen po sestankih med obema ministroma za vnanje stvari: Goluchowskim in Titto-

nijem! Sedaj pa bodi dovoljeno vprašanje: o čem sta mogla ta dva ministra govoriti na svojih sestankih? Mari o nemški in italijanski literaturi? Mari o kakih olimpijskih igrah v Atenah? Ali si ne smemo misliti s precejšnjo gotovostjo, da sta govorila o — politiki? Če je torej general Saletta prišel sedaj na Dunaj po poteh, ki sta jih priredila Tittoni in Goluchowski (ki tedaj brzkone niti mislila nista na jubilej generala Becka) potem že smemo sklepati tako, da ima prihod generala Saletta tudi kakov političen namen. Če ne bi bilo v drugi, pa vsaj v tej smeri, da se še nekoliko časa vzdrži fikcija, da sta si Avstro-Ogrska in Italija res iskreni, odkriti in lojalni prijatelji in zaveznici!!

Drobne politične vesti.

Obisk grškega kralja v Rimu. Rimski „Tribuna“ poroča iz Aten: Takajšnji listi javljajo, da se kralj Jurij meseca oktobra poda v Rim obiskat italijanskega kralja Viktorja Emanuela.

Boj proti Arabcem v Egiptu. Iz Kaire poročajo: Major O'Conel je s 340 jezdecami na Kamelah in 300 Sudanci popolnoma pobil Arabce, ki so izgubili 350 mrtvih, dočim jih je 100 prišlo v vojaško ujetništvo.

Italijanska kraljeva dvojica v Ankoni. V nedeljo sta italijanski kralj in kraljica dospela v Ankonu v spremstvu ministerskega predsednika. Kraljeva dvojica je bila prisotna na polaganju temeljnega kamena za novo bolnišnico; nato je pa zopet odpotovala v Rim.

Oblastnine so povodom kraljevega obiska izdale stroge odredbe proti anarhistom. — Kakor javljajo iz Ankene, je v vasi Capo dei Ferelli, v občini Falconara, našla policija tri bombe. Mnogo oseb je bilo aretovanih.

Domače vesti.

Čitateljem in sotrudnikom. Radi preobilice gradiva smo morali odložiti razne stvari, ki so bile že določene za to številko. Prosimo potrpljenja.

Deželni šolski svet za Gorico-Gradiško. Cesar je imenoval člene deželnega šolskega sveta za Gorico in Gradiško za dobo prihodnje šestletne službene dobe: prošta goriskega metropolitanskega kapitlja dr. Alojzija Faidutti-ja, profesorja veronauka na državni realki dr. Hilarija Zornu, potem ravnatelja državne gimnazije Friderika Simziga in ravnatelja ženskega učiteljskega šolskega svetovaleca Štefana Krizniča.

Nedeljski počitek in trgovine jestvin. Prijeli smo:

Ze dlje časa se bje boj za popolno nedeljsko praznovanje. Razne stroke trgovine, obrtnije kakor tudi veleindustrije so do danes uvedle popolen nedeljski počitek in dotični delavci-rokodelci in uradniki uživajo popolen nedeljski počitek. Kakor vsi drugi, tako žele tudi trgovski pomočniki-jestvinarji, da se jim da popolen nedeljski počitek. Kakor vsi drugi, tako žele tudi trgovski pomočniki jestvinčarji, da se jim da popolen nedeljski počitek. Radi tega se bje že dlje časa boj med trgovci z jestvinami in njih pomočniki.

Zadnje čase je prišlo celo do neljubih izgredov in oni trgovci, ki vidijo v nedeljskem počitku precej občutno škodo, so bili prisiljeni s kamenjem do zapretja svojih trgovin. Ker imamo v Trstu dve vrsti trgovin bo dobro da spregovorimo tu par besed o tem vprašanju.

Ena vrst trgovin je ona, katere lastniki so „gospodje“, ki se ne dotikajo ročnih del ter prepuščajo vse poslovanje svojim pomočnikom. Ti trgovci imajo svoje trgovine v sredini mesta in delujejo le z mestnimi odjemalci iz boljših slojev.

Druga vrst so oni trgovci, ki delajo tudi sami poleg svojih pomočnikov v trgovinah. Prvo omenjenim je lahko zapirati ob nedeljah ker so njih odjemalci premožni in lahko preskrbljajo vse potrebščine, ne da bi morali čakati ravno nedelje. Drugo omenjeni trgovci delajo le z bolj revnejšimi sloji in pa s kmečkim ljudstvom z dežele. Tem odjemalcem je mnogokrat nemogoče oskrbeti si že v soboto živila, ki jih potrebujejo v nedeljo. Ako morajo trgovci te druge vrste zapirati ob nedeljah, trpijo radi tega veliko škodo, a ljudstvo, ki čaka še le, da glavar družine prinese domov, kar je zaslužil v noči od sobote na nedeljo, da si s tem kupi potrebnega živeža, to ljudstvo bi bilo ob popolnem nedeljskem počitku najbolj zadeto. Trgovci, ki delajo s kmečkim tujim ljudstvom, trpe vsled popolnega nedeljskega počitka občutno škodo

ker ljudstvo, ki prinaša svoje pridelke ob nedeljah v mesto, kupuje svoje potrebščine na deželi, če ne dobiva v mestu, česar treba. Da se odpomore enim in drugim bi mi svetovali, naj se da vsem trgovskim pomočnikom in vajencem popolen nedeljski počitek — brez izjeme. Onim gospodarjem pa, ki hočejo sami delati v svojih trgovinah, naj se dovoli da smejo imeti ob nedeljah trgovine odprte od 8. do 11. ure zjutraj, kakor to določa dotična namestništevna naredba.

Ako bodo pomočniki videli, da je ta uredba brez vsake škode za njih, a da je za mnogokatega trgovca-gospodarja velike vrednosti, privole gotovo v to. Da se zabrani, zloraba od strani gospodarjev, naj se sporazumno določi globa desetih kron za slučaj, ko bi kak trgovec držal ob nedeljah v trgovini še kakega pomočnika ali vajenca. Kavarnarji imajo že dlje časa tako urejeno, da mora sleherni vslužbenec imeti 24 ur na teden popolnoma svobodnih. Oni gospodar, ki bi ne spoštoval te kavarnarske medsebojne naredbe, plača za vsaki prestop K 10 globe. Tako bi bilo (po našem mnenju) vstreženo trgovskim pomočnikom, trgovcem in pa, — kar je najbolj važno — revnejšemu ljudstvu. Te vrstice so napisane s plemenitim namenom, zato prosimo, ako ima kedo bolj primernih nasvetov, naj jih objavi, da se stvar razbistri čim bolj.

Slovenski pisatelj Ksaver Meško v češčini. Naš dopisnik iz Prag nam sporoča: Razven Prešerna je pač malokatega slovenskega pisatelja zadela sreča, da bi se tudi drugi Slovani potanje seznanili z umotvori njegovega duha. Slovensko javnost, posebno pa množičevilne častilce Meška, tega najbližjega slovenskega impresionista, gotovo razveseli vest, da se ravnokar pripravlja izdajanje Meškovih del v češkem prevodu. V svetlu slovanske vzajemnosti ima to dejstvo veliko literarno ceno.

Češki prevod Meškovih spisov je priredil Čeh-filozof, g. Josip Pata v Pragi. Prevod se sedaj nahaja v rokah profesorja dra. Machala, ki predava na češki univerzi o moderni češki literaturi in uživa glas najboljšega češkega literarnega kritika sedanjega časa.

Profesor dr. Machal proučuje pravkar Meškove spise, ter se jako ugodno izraža o njih tvorbeni sili. Glasoviti literarni kritik napiše k Meškovim spisom dalji uvod, v katerem uvede slovenskega pisatelja med češko čitateljstvo, kritično očrta njih literarno ceno ter označi, paralelo med Meškom in češkimi pisatelji istega žanra. Za sedaj izide I. knjiga in sicer „Slike in povesti“, ki jih je pred leti izdala „Matica Slovenska“. Meškovi spisi pridobijo timveč na svoji ceni ker izidejo v „Ottovih svetovih“ knjižnici, kakor prvi prevod iz slovenščine v Ottovi svetovni knjižnici. S tem oplode Meškovi spisi vse sloje češkega občinstva, ker imenovana knjižnica je med čeli relativno tako razširjena, kakor Reclamova biblioteka v Lipskem. Imenovana knjižnica je uprav letos slavila jubilej 500. zvezka in vsled nizke cene (50 st. zvezek) izhaja v premmogo tisočih izvodih. Že letošnjo jesen izide prevod Meškovih „Slike in povesti“, za novo leto pa se pripravlja celotna češka izdaja „Pb tihih večerih“. Ni dvomiti, da bo češki narod segal po Meškovih spisih, ki so pravi dragulji slovenske književnosti, z istim zanimanjem in ljubeznjo, kakor svoječasno Malorusi, ki imajo obilico Meškovih del prevedenih.

Bivša francoska cesarica Evgenija je v nedeljo priplula na Reko s svojo jahto „Tisla“. Obiskala je svojim spremstvom Trsat, potem se je pa vrnila zopet na svojo jahto.

Poziv. Ona družina, jako dobro znana, ki je minolo nedeljo na veselici v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu — gotovo po pomoti — vzela otroški klobuk, ki ni nje last, se pozivlja naj dotični klobuk prinese v naše uredništvo kar najprej, ker bi sicer utegnili imeti neprijetnosti.

Tatvina pri zlatarju Vekjetu. Včeraj popoldne ob 3. uri in pol je odprl prodajalnico Vekjetov družbenik g. Bucher, kateremu je bil prinesel ključce policijski oficijal Pasquali. Malo pozneje se je z izvoščekom, spremljan po dveh policijskih agentih, pripeljal gospod Vekjet. Zatem sta prišla zastopnik dunajskih trgov, ki so zalagale Vekjeta, in pa zastopnik zavarovalne družbe „Assicurazioni generali“. Gospoda Bucher in Vekjet sta vprico dveh zastopnikov napravila bilanco. Okolu 4. ure je bil prišel tja tudi preiskovalni sodnik dr. Barzal, ki je pa kmalu odšel.

Okolu 7. ure zvečer je gospod Bucher zopet zaprl prodajalnico in izročil ključce policijskemu oficijalu Pasqualiju. Gospod Vekjet se je pa malo prej odpeljal z izvoščekom v spremstvu policijskih agentov.

Neznani. Kotlar Ivan Klemen, stanujoči v Šklednju, je prijavil policiji, da mu je neznan tat predsinočnim, dočim je on nekoliko vinjen dremal pri neki mizi v kavarni Costanza, ukradl srebrno uro, vredno 26 kron.

— Predsinočnim mej 6. uro in pol in 9. uro in pol zvečer, so neznani tatovi udrli v stanovanje gospoda Jazbinča v hiši št. 20 v ulici Media, ter ukradli 3 buteljke kognjaka.

— 28-letni pomorščak Alojzij Fangi, doma iz Reggio v Kalabriji, a stanujoči začasno tu v ulici di Romagna št. 277, je prijavil, da so mu neznani tatovi, dočim je on spal na cesti v Škorklji, ukradli iz žepa 69 kron avstrijskega in 40 šilingov angleškega denarja.

— Neznani tatovi so udrli na dvorišče gospoda Frana Lužin v Šklednju št. 359 in ukradli 4 kokoši, vredne 8 kron.

— Angel Tomasin, stanujoči v ulici del Olmo št. 15, je prijavil, da mu je neznan uzmovič ukradl iz njegove spalnice srebrno uro in srebrno verižico, vredni 21 kron, ki jih je imel obešeni na zidu.

— Karolina Fabbri, ki v ulici del Molino a vento prodaja ponošeno obleko, je prijavila, da jej je včeraj popoldne neznan tat ukradl 2 popolni obleki, vredni 36 kron, in par hlač ter en telovnik, vredno oboje 10 kron.

Drag obisk. 36-letni težak Jernej B., stanujoči v Racolu, je bil šel predsinočnim obiskat 22-letno lahkoživko Marijo G., ki stanuje v ulici sv. Filipa v hiši neke Alojzije P. Ko se je odpravil od tam, je pa Jernej zapazil, da mu je mej obiskom izginil iz žepa 10 kronski bankovec. Začel je vpiti nad Marijo, naj mu povrne denar, a na to je prišla Alojzija P. Stvar je prišla tako daleč, da je Alojzija P. vdarila Jerneja z nekim trdim predmetom po glavi, a Jernej njo s pestjo po levem ušesu. Za tem so prišli redarji, ki so odvedli vse tri na ponočni policijski urad, ki je v ulici Tigor, kjer je uradnik vzel svo stvar na zapisnik, a ker ni mogel Jernej dokazati, da mu je res Marija G. vzela denar, jih je uradnik spustil vse tri.

Razgrajac. 32-letni kamnosek Ivan P. je včeraj popoldne razgrajal v krčmi „Al Corso“. Radi njegovega razgrajanja so ga iz krčme postavili na ulico. A on ie razgrajal in vpil še dalje na ulici pred krčmo, vsled česar se je bila nabrala okrog njega precejšnja gruča ljudi. Slednjič je pa prišel tja neki redar, ki je razgrajacu ukazal, naj gre od tam. A P. ni hotel redarja vbojati, vsled česar ga je redar aretoval in ga tiral na redarstveno stražnico. Mej potjo je P. dejal redarju, da ne zna vršiti svoje službe. No, na stražnici so vzeli stvar na zapisnik in potem Ivana P. izpustili na svobodo.

Zblaznjenec. Friderik Anton Puggiotto, doma iz Chioggie v Italiji, je prišel včeraj v Trst iz Cresa, spremljan po enem tamošnjem občinskem redarju. Cresa občinska oblast je namreč poslala Puggiota v Trst v svrhu, da ga tukajšnja policija odvede v njegovo domovino, ker je namreč nesrečnež blazen in je v blaznosti nevaren drugim ljudem.

Žepni tatovi! 17-letni dninar Alojzij C., stanujoči v ulici Media, je bil aretovan včeraj v jutro ob 3. uri in četrt v ulici Nuova, radi tega, ker je malo prej preiskoval žepa 31-l. čuvaju „zavoda za čuvanje in zapiranje“ Hektorju B., ki je spal sede pri neki mizi pred krčmo „Alla Stella“. Sicer pa ni Alojzij v čuvarjevih žepih našel ničesar.

— 19-letni soboslikar Ivan S., stanujoči v ulici delle Beccherie, je bil aretovan včeraj v jutro okolu 6. ure, ker je 14-letnemu zidarskemu vajencu Jakobu Fumis ukradl iz žepa denarni mošnjiček, v katerem je bilo za krono in 90 stotink denarja.

— Antonija Gregorič, doma iz Dekani, je prijavila, da jej je neznan žepni tat mej procesijo pri sv. Ivanu ukradl iz žepa mošnjiček, v katerem je imela 82 kron.

— Ana vdova Basilisco, stanujoča v ul. della Pietà, je prijavila, da ji je včeraj malo pred 11. uro in pol, na trgu della Barriera vecchia neznan dolgoprstež ukradl iz žepa 10 kronski bankovec in 4 srebrne krone, kar je imela vse skupaj zavito v nekem papirju.

Koledar in vreme. Danes: Ivan in Pavel, mučenec; Markomir; Hrana. — Jutri: Ladislav, kralj ogrski; Nehota. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 26° Celsius. — Vreme včeraj: deloma oblačno.

Izredna prilika se nudi sedaj vsakomur, ki si hoče nabaviti po jako nizki tovarniški ceni namizno steklenino od navadne do najfinejše vrste v prodajalni tvrdke Zennaro & Gentilli na voglu Piazza nuova in Via S. Antonio (Casa Duma) povodom vže obznanjene splošne razprodaje obstoječe zaloge.

— Ta teden je določen posebno za razprodajo omenjenega oddelka in vsakdo, ki se zanima, naj si tu ogleda veliko izložbo celih servisov kozarcev za 6 in 12 oseb v raznovrstnem izboru od navadne do najfinejše kakovosti, skupljenih v vseh potrebnih velikostih, dalje steklenih krožnikov, biskotnikov, namiznih vaz, krožnikov za torte, triumfov, dvo- in trostropnih krožnikov, servis za sadje in za sladoled. — Razun tega je izložen velikanski izbor umetniških vaz za cvetličje v dekoriranem steklu in majoliki. Uporabite pravočasno to priliko, ker je z gotovostjo pričakovati, da bo vsled izredno ugodnih cen večji del v kratkem razprodan.

Društvene vesti in zabave.

Vipavsko pevsko društvo v Vipavi vabi na veliko veselico, ki se bo vršila na dan sv. Petra in Pavla dne 29. t. m., na dvorišču g. Petroviča v Vipavi, in katere čisti dobiček je namenjen deloma za Vilharjev spomenik v Postojni.

Vspored: A. Od 3. ure pop. do 7. ure zveč. ples po goriški šegi. B. Ob 7. in pol uri pričetek večerne zabave s koncertom in igro „Županova Micika“. Potem ples. Vstopnina na zabavo: Numerirani sedeži 1 K 60 stot., ostali po 1 K, stojišča 40 st., k plesu 2 K. Podporni člani dobe prve sedeže po 1 K. Na veselici bo sodelovala sl. vojaška godba iz Gorice.

„Istarsko planinsko društvo“. Dne 21. t. m. se je zbralo v Pazinu na povabilo dra. Trinajstiča kakih 20 pazinskih Hrvatov ter je sklenilo, da se ustanovi istrsko planinsko društvo s sedežem v Pazinu in to kakor podružnica „Slovenskega planinskega društva v Ljubljani“. Pravila so bila takoj vsprejeta in izvoljen odbor 4 oseb, da ukrene vse potrebno. Za konstituiranje društva je odločen dan 8. julija in sicer na Učki, kamor pojdejo člani tega dne na izlet. Odhod iz Pazina bo v soboto dne 7. julija popoldne z vlakom do Lupoglave. Vsi istrski prijatelji planin so naprošeni, da se onega dne potrudijo na Učko, ter da pristopijo k novemu društvu kakor člani. Ob enem se prosi, da se planinci iz vsakega večjega kraja dogovore medsebojno ter da izberejo enega poverjenika društva, ki naj ga predlože na Učki pazinskemu odboru. Poblizje o vsem društvu in o pravih doznajajo čitatelji na Učki od pazinskega odbora. Če pa kdo že sedaj želi doznati kaj natančnega, naj se obrne do profesorja Luke Broliha v Pazinu. Ker je to prvo tako društvo v Istri, ki pa ima eminentno narodno-kulturno nalogo, se je nadejati dne 8. julija na Učki velikega številu izletnikov obojega spola.

Brzobjavne vesti.

Ogrski ministri na Dunaju.

DUNAJ 25. Ministerski predsednik dr. Wekerle in minister grof Zichy sta sinoči dospela semkaj iz Budimpešte. Minister Kossut je dospel semkaj danes zjutraj.

Avdijske pri cesarju.

DUNAJ 25. Cesar je vsprejel načelnika generalnega štaba grofa Becka v posebni avdijski, na kateri se je poslednji zahvalil, da je bil povzdignjen v grofovski stan.

DUNAJ 25. Cesar je v posebni avdijski vsprejel načelnika italijanskega generalnega štaba Saletta in njegovega ordinančnega častnika grofa Karola Robilanta.

(Dalje na četrti strani)

Konsumno društvo Babiči-Marezige.

Vabilo

na

redni občni zbor

kateri se bo vršil

dne 1. julija 1906 ob 5. uri popol. pri Babičih štev. 9

DNEVNI RED:

1. Poročilo odbora.
2. Poročilo nadzornikov.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1905.
4. Volitev odbora in nadzorstva.

Odbor.

Vabilo

na

razstavo

ženskih ročnih del

katero priredi

podpisani c. kr. šolski svet

povodom

okrajne učiteljske konference v Nabrežini.

Razstava se odvori v prostorih obrtno nadleževalne šole za klesarje v Nabrežini dne 29. junija t. l. ob 10. uri popoldne in ostane odprta ta dan, 30. junija in 1. julija od 10.—12. ure popoldne in od 3.—5. popol.

Ces. kralj. okrajni šolski svet
SEŽANA, 21. junija 1906.

Predsednik: Rebek.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Tovarna pohištva

== RAFAEL ITALIA ==

Velikansko skladišče in razstava

pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton štev. 1

po zelo niskih cenah.

Najboljša reklama za trgovce obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh, so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa štev. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provozroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevall.

I. SERRAVALLO

== Trst. ==

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

Volitve v srbsko skupščino.

BELIGRAD 25. V skupščino je bilo izvoljenih: 79 starih radikalcev, 49 mladih radikalcev, 14 nacionalcev, 3 naprednjaki in 1 socialist. Potrebni je 9 novih volitev. Iz treh volilnih okrožij ni se volilni izid znam.

Nalivi in orkani.

SOLNOGRAD 25. Včeraj popoldne in ponoči so bili tukaj veliki nalivi, ki so povzročili na polju veliko škode. Voda je udrila v kleti 5 hiš.

VERONA 25. Danes opoldne je silen orkan povzročil veliko škodo na poljih in na poslopih. Voda je udrila tudi v kleti, kjer je narasla do 2 metra.

Kreta.

PARIZ 25. „Agence Havas“ poroča iz Kaneje: Mnogi člani vladne stranke nameravajo prenesti sedež poslanske zbornice na Kandijo, ker se boje za svoje varstvo. V tem slučaju bi se opozicija v posebnem zasedanju sestala v kakem gorskem kraju. Mednarodne čete v Kaneji zamorejo popolnoma ščititi neodvisnost zbornice.

Duma.

PETROGRAD 25. Seja je bila otvorena ob 11. uri in 30 minut. Na dnevnem redu je izjava ministerstva notranjih stvari o odredbah proti gladi. Pričakuje se, da bo mesto ministra govoril njegov pomočnik Gurko.

Tujci v hotelu „BALKAN“.

Na novo so došli:

Stumpf, posestnik, VARŠAVA; Schliber, uradnik, LJUBLJANA; Tauenberger, posestnik, FIUMICELLO; Blumenwitz, zasebnik, DUNAJ; Trampler, uradnik, DUNAJ; Subalowski, c. k. major, DUNAJ; Farber, zasebnik, GORICA; Stepančič, c. k. uradnik, BUZET; Bazoula, potovalec, TRST; Milič, posestnik, SESLJAN; Heinze, potovalec, DUNAJ; Standinger, zasebnik, DUBROVNIK; Pinkus, potovalec, KRAKOVO; Savrič, d.spon., ZAGREB; Zakowski, potovalec, DUNAJ; Donath, potovalec, DUNAJ; Duschak, potovalec, ČERVINJAN; Hruša, učiteljica, ŠT. VID.

Trgovina.

Borzna poročila dne 25. junija.
Tržaška borza.

Napoleoni K 19.13—19.15, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.37—240.65, Francija K 95.50—95.70, Italija K 95.60—95.80, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.32—117.50, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.50—99.80, ogrska krona renta K 95.40—95.70, italijanska renta K —, kreditne akcije K 667.— 669.—, državne železnice K 669.25—671.25 — Lombardi K 163.—165.— Lloydove akcije K 760.— 764.— Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.— do 483.—, Bodenredit 1880 K 302.— 310.—, Bodenredit 1889 K 302.— 310.—, Turške K 150.50 do 1:250 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

	predvčeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.00	100.50
„srebro	100.50	100.50
Avstrijska renta v zlatu	118.—	118.—
„v kronah 4/10	99.65	99.70
Avstr. investicijska renta 3 1/2%	59.81	59.80
Ogrska renta v zlatu 4%	113.85	113.75
„kronah 4%	95.40	95.35
„3 1/2%	85.65	85.65
Akcije nacionalne banke	1690.—	1686.—
Kreditne akcije	665.50	664.75
London, 10 Lstr.	240.35	240.27 1/2
100 državnih mark	117.32 1/2	117.32 1/2
20 mark	23.48	23.47
20 frankov	19.13 1/2	19.12 1/2
100 ital. lir	95.50	95.60
Cesarski cekini	11.32	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 97.—, italijanska renta 105.75, španski exterieur 96.67, akcije otomanske banke 677.—. Menjice na London 251.65.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi 171.— unificirana turška renta 96.45 avstrijska zlata renta 100.—, ogrska 4% zlata renta 97.60, Länderbank —, turške srečke 148.25, parizka banka 15.68, italijanske meridijske akcije 8.29, akcije Rio Tinto 16.59 Mlačna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 88 1/2, srebro 30 3/16, Lombardi 6 3/4, španska renta 96 1/2, italijanska renta 104 1/2, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaj —. Mlačna.

Tržna poročila 25. junija.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.96 do K 15.98, rž za okt. K 13.32 do 13.34, oves za okt. od K 13.60 do 13.62, koruza za julij 13.— do K 13.02. Pšenica: ponudbe srednje, povpraševanje omejeno, tendenca trdna. Prodaja: 19.000 met. stot. za 20 stotink višje, druga žita nespremenjena. Vreme: vroče.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za junij 16.40, za julij 16.40 za avgust 16.55, za september 16.65, za oktober 16.85, za november 16.90. — Mirno. — Vreme: oblačno.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 45.—, za sept. 45.50. Vždržano.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Stalno, nespremenjeno, do 5 stotink nižje. Prodaja: 2000 vreč.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za september 36.—, za december 37.—, za marec 37.—, za maj 38.—. Stalno. — Kava Rio navadna loco 34—40 navadna realna 41—42 navadna dol. 43—44.

London. Sladkor iz repe surov 8 1/2, Sh; Mirno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16.—, za julij 16.—, za julij-avgust 15.75, sept.-dec. 16.— (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.90, za julij 23.95, za julij-avgust 23.75, za september-dec. 22.70 (stalno). — Moka za tekoči mesec 30.35, za julij 30.75, za julij-avgust 30.75, za september-dec. 30.25 (stalno). — Repično olje za tekoči mesec 61.75, za julij 62.—, za julij-avgust 62.75, za september-dec. 62.50 (mirno). — Spirit za tekoči mesec 42.25, za julij 42.75, za julij-avgust 42.75, za september-dec. 40.— (mlačno). — Sladkor surov 88 1/2 usov 22.— 22.— (mirno), bel za tekoči mesec 24.—, za julij 24.—, za julij-avgust 25.—, za oktober-januvar 26.—, (mirno), rafiniran 50.— 56.50 Vreme: lepo.

Vkupujejo se ves teden hruške sv. Petra

Plačujejo se po K 16—20 kvintal po kakovosti in velikosti.

G. M. Tuis

TRST, ulica Machiavelli št. 3.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nove št. 9
priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhausa, Longines, Tavanca, d. kakor tudi zlate, srebrne in kovine ure za gospe. Izbor ur za bl. 10. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Razpis službe.

Podpisano društvo razpisuje službo

= krčmarja =

Zahteva se pred vsem zmožnost. Pogoje in vse drugo izve se na zahtevo pri podpisnem načelstvu.

„Vinarsko in gospodarsko društvo“ v Komnu dne 18. junija 1906

Načelstvo.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglaš objavljen, če ni oseba poznana Upravi lista. Tarifa je natisnjena na čelu „MALIH OGLASOV“ in vsakdo lahko prebrati, koliko mu je plačati s tem, da preloži besede. Oglase treba nasloviti na „INSERATNI ODDDELEK“, „Edinosti“. Na vprašanja potom pismom bo dal „INSERATNI ODDDELEK“ informacije edino le, če bo pismu priložena znamka za odgovor.

Gostilna „Alla Costanza“ (Via Nuova št. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič.

Krčma „Al Trifoglio“ (ulica Belvedere št. 7) Toči se istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino. Dober kraški teran. Izvratna kuhinja. Priporoča se sl. občinstvu Katarina Vatovec.

Pianist star, jako zmožen, se ponuja društvu in zasebnikom za koncerte ter poučuje v igranju na glasovir proti zmernim cenam. Za naslov je prašati pri „Inseratnem uradu Edinosti“ (700)

Odda se v najem ali tudi prodaja hiša z velikim hlevom, ležeča ob glavni cesti v veliki vasi oddaljeni 2. in pol uri od Trsta, pripravna za vsako obrt in več zemljišča pod jako ugodnimi pogoji. Več se poizve pri „Inseratnem uradu Edinosti“.

Vkupujejo se ves prihodnji teden hruške sv. Petra. Plačujejo se po K 16— do K 20— kvintal, in sicer po kakovosti in velikosti. G. M. Tuis — Trst, ulica Machiavelli št. 3.

Soba meblirana se odda v najem v Rojanu v prijetnem in zdravem kraju z razgledom. Več pove „Inseratni odddelek Edinosti“.

Vinogradniki Obveze iz čiste gume prve vrste, neprekosljive pri cepljenju trt so na prodaj v zalogi koles (bicikljev) Riccardo Sanzin, ulica Cassa di Risparmio 6 (541)

Letoviščarji ki želijo vroče poletne meseca preživeti v hladu in miru, naj se obrnejo na „Hotel Grasišče“ v Podgradu (Istra). Soba z opravo in posteljo z eno posteljo mesečno K 30.—, z dvema posteljama K 4.— 703

Dvorec krasen, na najlepšem in najzdravšem griču pri Trstu, proti jugu, obkrožen lepim vrtem, je na prodaj. Za informacije je vprašati, v „Inseratnem uradu Edinosti“.

Parcele obširnega zemljišča, nahajajočega se na enem najzdravših gričev pri Trstu so na prodaj. Zemljišče je pripravno za zidanje dvorcev in hiš. Informacije oja „Inseratni urad Edinosti“.

Išče se zidar ki bi pobatal v popravilu streho na zvoniku visokem 26 metrov. Plača po dogovoru. Na-lov „Edinosti“.

Išče se natakarja veččega slovenščine italijanščine in nemščine la Narodni dom v Ricmanjih. Zahteva se kavgija. Zglasiti se je pri odboru društva v Ricmanjih v hiši Narodnega doma samo ob neoljnih in praznikih.

Odda se takoj lepa meblirana soba za enega ali dva gospoda. Več se poizve v trgovini GERZINA v Rojanu št. 8.

Novi modni salon (Corso št. 13, I. n.) Zaloga klobukov za gospe. Pariški in dunajski uzo-ci, po najzmernejih cenah.

Bicikelj jako v dobrem stanu je na prodaj. Informacije v Tiskarni Edinosti.

Družina sestojeca iz moža, žene in otroka, išče za poletje meblirano sobo v Miljah ali pri sv. Roku, in sicer s kuhinjo ali prosto uporabo kuhinje, ako možno z malim vrtem, bodisi tudi pri kmetki družini. Ustmene ponudbe ali pismene pod „Kopeli“ „Inseratni urad Edinosti“.

FREDIN
Zahtevajte le SELLE & KARY-je

Zaradi opusta trgovine z lesom prodam

pilo »žago« z enim jarmom na gotovi vodi, pred kratkim prenovljeno s tremi sobama, kuhinjo in skladiščem vse z opeko pokrito, v ravnini na glavni cesti, četrt ure od železniške postaje. Ker so v bližini še jelovi in smrekovi gozdovi, se nudi ugodna prilika za trgovce z lesom in mizarje. Ravno tam je po nizki ceni na prodaj še nova priprava za mesnico, predel s hrastovim čokom i. dr. Več pove

Janko Gabrijan v Vipavi.

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršno koli vrsto oglasov sprejema „Inseratni odddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinosti“.

V nedeljo, 1. julija t. l.

odpre se v Ricmanjih

prodajalnica izgotovljenih oblek in vsakovrstnega blaga.

Vsako nedeljo zjutraj se bodo prodajale

izvršene obleke v Dolini

Jožef Zuljan, Ricmanje št. 136

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom. v Gorleci

Gosposka ulica hšt. 7., II. nadstr. v lastni hiši.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojilo: na vknjižbe po 1/2 % na varščino ali zastavo in na menice po 6 % Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904 (v kronah): Članov 1781 z deleži K — 113.382.— Hranilne vloge 1.554.089.13.— Posojila 1.570.810.39. Vrednost hiš 110.675.— (v resnici so vredne več). — Rezervni zaloz 75.101.01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar Telefon št. 79.

Andrej Cuban

v Barkovljah (v lastni hiši)

naznanja slavnemu občinstvu, da je odprl novo prodajalno, v kateri prodaja vsaki dan

svežo zelenjad

kakor tudi

vsakovrstno sadje

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službene osebe; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce; kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjižbe itd., prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. itd. naj se posluži MALIH OGLASOV v „Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani in najbolj pripravi v dosegu namena.

V najem se odda ali pa prodaja

Hiša

s hlevom, krmo, trgovino, trafiko in drugimi poslopi, vse skupaj ali kakor bi komur ugajalo, in sicer blizu postaje.

Pisati je:

Josipu Munih-u

Podbrdo ob Bači št. 13.

poljšje sredstvo
siti vsako fino ru-
no ali črt. pobuvalo
nejbolj se priporoča
Excella, Joscara
unevreaux in laki-
rane čevlje.
DUNAJ, XIII

Odhajanje in prihajanje vlakov

Odhod s postaje južne železnice v Trstu*)

5:55 predp.	B via Červinjan v Benetke, Rim, Milan, Videm, Pontebio, Čedad	
6:25 „	O do Gorice, preko Nabrežine, se zvezo na Ajdovščino.	
7:55 „	B na Dunaj, Reko, Budimpešto, Zagreb.	
8:25 „	B v Kormin, Videm, Milan, Rim.	
8:55 „	O v „ Benetke, zveza na Červinjan.	
9:55 „	O na Dunaj, Budimpešto, Zagreb.	
11:50 „	O preko Červinjana v Videm, Čedad, Benetke, Milan, Ala.	
1.— popol.	O v Kormin in via Červinjan v Videm in Benetke.	
4:25 „	O v Italijo preko Kormina, zveza na Ajdovščino.	
5:30 „	B via Červinjan v Benetke, Milan, Rim in Videm.	
6.— „	O na Dunaj, Reko in Budimpešto.	
6:35 „	B na Dunaj, Ostende, Reko.	
8:30 „	B na Dunaj, Budimpešto, Reko.	
19:05 „	B do Kormina se zvezo Červinjan.	
1:30 „	O na Dunaj, Budimpešto.	

Prihod na postajo južne železnice v Trstu.

6:30 predp.	O z Dunaja, Ostende in Londona.	
7:20 „	B z Dunaja, Zagreba in Budimpešte.	
7:40 „	O iz Kormina preko Bivia.	
9.— „	B z Dunaja, Budimpešte, Zagreba, Reke.	
10:25 „	O z Dunaja in Reke	
10:28 „	B iz Italije preko Červinjana.	
11:38 „	O iz Italije preko Kormina zveza z Ajdovščino.	
4:15 popol.	O iz Kormina in Červinjana pr. Nabrežine, zveza z Ajdovščino.	
5:35 „	B z Dunaja, Zagreba in Budimpešte.	
7:15 „	O iz Italije via Červinjan.	
7:46 „	B iz Italije preko Kormina, Nabrežine, zveza z Ajdovščino.	
8:35 „	B z Italije preko Kormina, zveza z Ajdovščino pr. Nabrežini	
8:55 „	B z Dunaja, Budimpešte in Reke.	
10:45 „	B iz Italije, preko Červinjana, zveza z Vidmom in O iz Kormina.	

Odhod s postaje državne železnice p i sv. Andreju v Trstu.

5:10 predp.	O v Koper, Buje, Poreč (Istra).	
5:30 „	O v Hrpelje, Ljubljano, Dunaj.	
7:20 „	B (samo v četrtke) v Hrpelje, Pazin, Pulo.	
8:50 „	O v Hrpelje, Divačo, Rovinj, Pulo.	
3:50 popol.	O v Koper, Buje, Poreč (Istra).	
4.— „	O v Hrpelje, Divačo, Dunaj, Rovinj, Pulo.	
7:30 „	O v Koper, Buje (Istra).	
7:40 „	B v Pulo, Divačo, Beljak, Dunaj.	

Ob nedeljah in praznikih:

Prihod na postajo državne železnice pri sv. Andreju v Trstu.

7:45 predp.	O iz Buja in Kopra (Istra)	
8:25 „	O iz Pule, Rovinja, Divače, Dunaja.	
9:46 „	iz Pule.	
11:05 „	O iz Hrpelje, Divače, Ljubljane, Dunaja.	
12:05 popol.	O iz Porečja, Buja, Divače Dunaja.	
6:25 „	O iz Pule, Rovinja, Divače in Dunaja.	
10:25 „	B iz Pule, Rovinja, Divače in Dunaja.	
10:45 „	O iz Porečja, Buja, Kopra.	

Ob nedeljah in praznikih:

9:28 popol. O iz Divače, Hrpelje in vmes ležečih postaj

*) O — Opatka B — hrzovlak. O — običajni vlak

Najfinejše namizno in jedilno olje

se vdobi pri narodni zalogi olja

Jrg. Barriera št. 3. Ivan Millonig, lastnik

Velika zaloga koles (bicikljev)

Germania in Nazionale

koles na bencin (motociklet) RÖSSLER & JAUERNIG

pri kolesih in motocikletah potrebnih pritklil

mehanična delavnica kolesarska šola

GIUSEPPE EGGER

TRST — Piazza della Caserma št. 3.

Električno vpeljavo

izvršuje

Franjo S. Dalsasso

TRST

ulica S. Spiridione št. 6.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične kožne bolezni itd.

Sprejema od 12. do 1. in od 4. do 5. pop.

TRST — ulica Sanità št. 2, I. n. — TRST

Mehanična delavnica

Alarik Lantschner

zapriseženi cenitelj

TRST — ulica Geppa št. 12

Ekakluzivno zastopništvo in zaloga svetovnoznane tovarne koles (bicikljev in motociklet) „Styria“ (trdke) Jooh. Puch & Co. v Gradcu, kakor tudi in inozemskih trdk veliko zalogo pritklil Zaloga in vpeljavo električnih zvoncev Sprejme kakoršno si bodi popravo v svoji stroki.